

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcu **JUDr. V. Š.**, zastúpeného JUDr. V. K., proti žalovaným **1/ PaedDr. J. S.**, zastúpenému JUDr. D. S., **2/ JUDr. D. S.**, **o uloženie povinnosti uzavrieť kúpnu zmluvu**, vedenej na Okresnom súde Košice I pod sp.zn.

20 C 1340/1998, o dovolaní žalovaných 1/, 2/ proti uzneseniu Krajského súdu v Košiciach z 29. januára 2010, sp.zn. 3 Co 359/2009, takto

r o z h o d o l :

Najvyšší súd Slovenskej republiky uznesenie Krajského súdu v Košiciach z 29. januára 2010 sp.zn. 3 Co 359/2009 **z r u š u j e** a vec vracia Krajskému súdu v Košiciach na ďalšie konanie.

O d ô v o d n e n i e

Okresný súd Košice I uznesením z 29. júla 2009 sp.zn. 20 C 1340/1998-154 prerušil konanie do právoplatného skončenia veci vedenej na Okresnom súde Košice I pod sp.zn. 24 C 151/2009. Rozhodol tak o návrhu žalovanej 2/ podľa § 109 ods. 2 písm. c/ O.s.p. s odôvodnením, že v konaní vedenom na Okresnom súde Košice I pod sp.zn. 24 C 151/2009 sa rieši otázka významná pre rozhodnutie súdu, čiže určenie absolútnej neplatnosti listiny, ktorú žalobca predložil súdu ako dôkaz v právnej veci sp.zn. 20 C 1340/1998 na osvedčenie svojho právneho nároku o povinnosti žalovaných uzavrieť s ním kúpnu zmluvu o nehnuteľnostiach na LV č. 6006 katastrálneho územia H..

Krajský súd v Košiciach na odvolanie žalobcu uznesením z 29. januára 2010 sp.zn. 3 Co 359/2009 uznesenie súdu prvého stupňa zmenil tak, že návrh žalovaných na prerušenie konania zamietol. V odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol, že žalovaní v priebehu celého konania, a to už pri svojom prvom úkone, ktorým bolo stanovisko k žalobe, namietali, okrem

iného, platnosť právneho úkonu, a to zmluvy o budúcej zmluve zo dňa 2. marca 1992. Rovnako neplatnosť tohto právneho úkonu namietali žalovaní v písomnom podaní zo dňa 17. marca 2008. Dôvodom návrhu žalovaných na prerušenie konania je skutočnosť, že dňa 30. apríla 2009 na základe ich návrhu bolo začaté súdne konanie pod sp.zn. 24 C 151/2009 na Okresnom súde Košice I vo veci určenia absolútnej neplatnosti listiny, ktorá bola predložená ako dôkaz k právnej veci sp.zn. 20 C 1340/1998 na osvedčenie žalovaného právneho nároku. S poukazom na § 109 ods. 1 písm. b/ O.s.p. potom odvolací súd uzavrel, že otázka platnosti zmluvy, ktorá bola ako listinný dôkaz predložená v konaní pod sp.zn. 20 C 1340/1998 je otázkou, ktorú konajúci súd nielenže je oprávnený, ale je ju povinný riešiť v rámci konania a dokazovania. To, ktoré skutočnosti konajúci súd nie je oprávnený riešiť ako otázky predbežné, je uvedené v ustanovení § 135 ods. 1 O.s.p. Hodnotenie listinného dôkazu, konkrétne zmluvy o budúcej zmluve z hľadiska jej platnosti, je oprávnením konajúceho súdu v sporovom konaní, v ktorom vykonáva dokazovanie v súlade s ustanovením § 122 a nasledujúcich O.s.p. a vykonané dôkazy hodnotí spôsobom uvedeným v ustanovení § 132 a nasledujúcich O.s.p., z čoho vyplýva, že prvostupňové rozhodnutie o prerušení konania z dôvodu, že prebieha iné konanie, ktorého je predmetom konania zmluva, z ktorej vyplýva nárok žalobcu v tejto prejednávanej veci, je vecne nesprávne a návrh na prerušenie konania nie je dôvodný.

Proti tomuto uzneseniu odvolacieho súdu podali dovolanie obaja žalovaní, navrhovali ho zrušiť a vec vrátiť odvolaciemu súdu na ďalšie konanie. Pomerne rozsiahle dovolanie, ktorého značná časť je venovaná skutkovým okolnostiam a zdôvodňovaniu naliehavého právneho záujmu žalovaných na určovacej žalobe podľa § 80 písm. c/ O.s.p. v konaní vedenom na súde prvého stupňa pod sp.zn. 24 C 151/2009, v ktorom sú v procesnom postavení žalobcov, odôvodnili tým, že postupom a rozhodnutím odvolacieho súdu im bola odňatá možnosť konať pred Okresným súdom Košice I vo veci vedenej pod sp.zn. 24 C 151/2009. Poukázali na to, že odvolací súd oprel svoje rozhodnutie o ustanovenie § 109 ods. 1 písm. b/ O.s.p., avšak súd prvého stupňa rozhodol o prerušení konania podľa § 109 ods. 2 písm. c/ O.s.p. Okrem toho odvolaciemu súdu vytkli, že v odôvodnení napadnutého rozhodnutia listinu predloženú žalobcom, z ktorej odvodzuje uplatnený nárok na uloženie povinnosti žalovaným uzavrieť so žalobcom kúpnu zmluvu, označil za „zmluvu o budúcej zmluve“, pričom obsah tejto listiny doplnil o v nej neexistujúci text.

Žalobca vo vyjadrení k dovolaniu toto navrhol odmietnuť.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O.s.p.) po zistení, že dovolanie podali včas účastníci konania (§ 240 ods. 1 O.s.p.), bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243 ods. 3 O.s.p.) skúmal najskôr, či tento opravný prostriedok smeruje proti rozhodnutiu, oproti ktorému ho zákon pripúšťa.

Dovolaním možno napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa (§ 236 ods. 1 O.s.p.).

V prejednávanej veci odvolací súd rozhodol uznesením. Pokiaľ dovolanie smeruje proti rozhodnutiu odvolacieho súdu vydanému v tejto procesnej forme, je tento opravný prostriedok prípustný, ak smeruje proti zmeňujúcemu uzneseniu odvolacieho súdu (§ 239 ods. 1 písm. a/ O.s.p.) alebo uzneseniu, ktorým odvolací súd rozhodoval vo veci postúpenia návrhu Súdnemu dvoru Európskych spoločenstiev [§ 109 ods. 1 písm. c/] na zaujatie stanoviska (§ 239 ods. 1 písm. b/ O.s.p.) alebo potvrdzujúcemu uzneseniu, vo výroku ktorého odvolací súd vyslovil, že dovolanie je prípustné, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu (§ 239 ods. 2 písm. a/ O.s.p.), alebo ak ním bolo potvrdené buď uznesenie súdu prvého stupňa o návrhu na zastavenie výkonu rozhodnutia na podklade cudzozemského rozhodnutia (§ 239 ods. 2 písm. b/ O.s.p.) alebo uznesenie o uznaní (neuznaní) cudzieho rozhodnutia alebo jeho vyhlásenie za vykonateľné (nevykonateľné) na území Slovenskej republiky (§ 239 ods. 2 písm. c/ O.s.p.).

Keďže dovolaním napadnutým uznesením odvolací súd zmenil uznesenie súdu prvého stupňa, prípustnosť dovolania je daná v zmysle § 239 ods. 1 písm. a/ O.s.p.

Vzhľadom na zákonnú povinnosť skúmať vždy, či napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu nebolo vydané v konaní postihnutom niektorou z procesných vád uvedených v § 237 O.s.p. (§ 242 ods. 1 veta druhá O.s.p.), dovolací súd sa neobmedzil len na skúmanie prípustnosti dovolania podľa § 239 O.s.p., ale zaoberal sa i otázkou, či konanie nie je postihnuté niektorou z vád vymenovaných v § 237 písm. a/ až g/ O.s.p.. Ak je konanie postihnuté niektorou z vád vymenovaných v § 237 O.s.p., možno dovolaním napadnúť aj rozhodnutie vo veciach, v ktorých je inak dovolanie z hľadiska § 239 O.s.p. vylúčené. Pri skúmaní, či je dovolanie prípustné, sa dovolací súd zamerával predovšetkým na okolnosti, ktoré dovolatelia v dovolaní namietali.

Podľa § 237 písm. f/ O.s.p. dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu, ak účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom.

Odňatím možnosti konať pred súdom (§ 237 písm. f/ O.s.p.) sa rozumie postup súdu, ktorým účastníkovi odňal možnosť realizovať procesné práva, ktoré mu dáva Občiansky súdny poriadok. V zmysle § 18 O.s.p. majú účastníci v občianskom súdnom konaní rovnaké postavenie a súd je povinný zabezpečiť im rovnaké možnosti uplatnenia ich práv [napr. právo vykonávať procesné úkony vo formách stanovených zákonom (§ 41 O.s.p.), nazerať do spisu a robiť si z neho výpisy (§ 44 O.s.p.), právo byť predvolaný na súdne pojednávanie (§ 115 O.s.p.), vyjadriť sa k návrhom na dôkazy a k všetkým dôkazom, ktoré sa vykonali (§ 123 O.s.p.), na to, aby im bol rozsudok doručený do vlastných rúk (§ 158 ods. 2 O.s.p.).

K prvému vyššie v odôvodnení tohto rozhodnutia uvedenému tvrdeniu žalovaných, o ktoré opierajú prípustnosť dovolania podľa § 237 písm. f/ O.s.p., treba uviesť, že odňatie možnosti konať pred súdom, v zmysle znemožnenia účastníkovi realizácie procesných práv priznaných mu Občianskym súdnym poriadkom za účelom obhájenia a ochrany jeho práv a právom chránených záujmov, sa musí týkať konkrétneho konania, v ktorom bolo dovolaním napadnuté rozhodnutie vydané. Preto tvrdenie dovolateľov, že napadnutým zmeňujúcim uznesením im bola odňatá možnosť konať pred súdom v inom konaní, vedenom na Okresnom súde Košice I pod sp.zn. 24 C 151/2009, je v danej veci bezvýznamné.

Iná je však situácia, pokiaľ dovolatelia namietajú obsahovú stránku odôvodnenia rozhodnutia odvolacieho súdu.

Za vadu konania vymedzenú v § 237 písm. f/ O.s.p. sa považuje aj nedostatok jasného a vyčerpávajúceho odôvodnenia súdneho rozhodnutia. Požiadavky na riadne odôvodnenie rozsudku súdu ustanovuje § 157 ods. 2 O.s.p. (ktorý v zmysle § 167 ods. 2 O.s.p. primerane platí aj na uznesenie), podľa ktorého v odôvodnení rozsudku súdu uvedie, čoho sa navrhovateľ (žalobca) domáhal a z akých dôvodov, ako sa vo veci vyjadril odporca (žalovaný), prípadne iný účastník konania, jasne a výstižne vysvetlí, ktoré skutočnosti považuje za preukázané a ktoré nie, z ktorých dôkazov vychádzal a akými úvahami sa pri hodnotení dôkazov riadil, prečo nevykonal ďalšie navrhnuté dôkazy a ako vec právne posúdil; dbá pritom aj na to, aby odôvodnenie rozsudku bolo presvedčivé.

Výklad opodstatnenosti, zákonnosti a spravodlivosti výroku má obsahovať odôvodnenie rozhodnutia (rozsudku, uznesenia). Účelom odôvodnenia je predovšetkým doložiť správnosť rozhodnutia; zároveň je aj prostriedkom kontroly správnosti postupu súdu pri vydávaní rozhodnutia. Citované ustanovenie § 157 ods. 2 O.s.p. dáva súdom dostatočný návod na to, aké má byť odôvodnenie rozsudku (uznesenia). Ak súd svoj právny záver v rozhodnutí neodôvodní, jeho rozhodnutia tak zostáva nepreskúmateľné.

V prejednávanej veci je z obsahu spisu zrejmé, že súd prvého stupňa vyhovel návrhu žalovaných a podľa § 109 ods. 2 písm. c/ O.s.p. prerušil konanie do právoplatného skončenia veci vedenej na Okresnom súde Košice I pod sp.zn. 24 C 151/2009. Odvolací súd však svoje zmeňujúce rozhodnutie oprel o ustanovenie § 109 ods. 1 písm. b/ O.s.p., pričom vôbec nezdôvodnil, prečo vec posúdil podľa iného zákonného ustanovenia, ako súd prvého stupňa, v dôsledku čoho je rozhodnutie odvolacieho súdu prekvapivé a pre neexistenciu dôvodov nepreskúmateľné, čím odvolací súd zaťažil konanie procesnou vadou v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p.

So zreteľom na uvedené Najvyšší súd Slovenskej republiky podľa § 243b ods. 2, 3 O.s.p. uznesenie odvolacieho súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 28. septembra 2011

JUDr. Ľubor Šebo, v.r.
predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia: Dagmar Falbová

